

NECİP FAZİL'İN KİTAPLARINA GİRMİYEN "RÜZGÂRDA SESLER" ŞİİRİ ÜZERİNDE BİR DEĞERLENDİRME

AN EVALUATION OF NECİP FAZİL'S POEM "VOICES IN THE WIND" WHICH DOES NOT APPEAR IN HIS BOOKS

Cafer GARİPER

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:

Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Isparta, Türkiye.

ORCID: 0000-0002-1778-0168

E-mail: gariper@gmail.com

Geliş Tarihi/Submitted: 29.09.2025

Kabul Tarihi/Accepted: 14.10.2025

Kaynak Gösterim / Citation: Gariper, Cafer (2025). "Necip Fazıl'ın Kitaplarına Girmeyen 'Rüzgârda Sesler' Şiiri Üzerinde Bir Değerlendirme", Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları. 17/34, 289-306.

<http://dx.doi.org/10.26517/ytea.618>

Öz

Modern Türk şiirinde içe dönük, fizik ötesi duyuş ve düşüncüleri benliğinde derinleştirerek dile getiren Necip Fazıl Kısakürek, kendine özgü bir şiir kurar. Onun yer yer dramatik bir form kazanan şiiri, insan beninin açmazlarını, bunalımlarını, varlık alanıyla çatışmalar ağını ifade alanına taşır. Necip Fazıl, daha ilk şiirlerinden itibaren kendisiyle ve dış dünyayla uyum içerisine girmeyen insanın yaşadığı gerilimin şiiri olarak belirir. İlk şiirlerinden itibaren ölçülü ve belli bir forma bağlı kalem ürünleri ortaya koyar. Bununla birlikte 1924'te *Millî Mecmua*'da yayımlanan fakat kitaplarına girmeden kalan "Rüzgârda Sesler" şiiri, onun estetiğinin bir tarafıyla dışında kalır. Gerek form ve ölçüsüz oluşu bakımından farklı bir yapıda beliren söz konusu şiir, şiirin gençlik döneminin arayışlarının yahut kalemini farklı estetik alanlarda deneme arzusunun sonucu olarak varlık kazanmış görünür. Kimi özellikleriyle dönemin memleketçi yönelişle ve Nâzım Hikmet şiiriyle benzerlikler gösteren "Rüzgârda Sesler", tematik düzlemde kendi şiir estetiğinden de derin izler taşır. Bu makalede Necip Fazıl'ın teatral ve öyküleyici nitelikleri de içinde barındıran "Rüzgârda Sesler" şiiri, Türk şiir geleneği ve şiirin kendi şiir estetiği bağlamında karşılaştırmalı olarak inceleme konusu yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Necip Fazıl Kısakürek, ölçsüz şiir, "Rüzgârda Sesler".

Abstract

Necip Fazıl Kısakürek, who articulates introspective, metaphysical perceptions and reflections through his self, establishes a distinctive poetic framework in modern Turkish poetry. His poetry, at times adopting a dramatic form, conveys the paradoxes of the human self, its existential anxieties, and the complex web of conflicts with its sphere of being. From his earliest poems onward, Necip Fazıl emerges as a poet of the tension experienced by the individual who cannot achieve harmony with oneself and the external world. From his earliest poems, he produces works that adhere to meter and maintain a fixed formal structure. However, the poem "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind"), published in *Millî Mecmua* in 1924 but excluded from his collected volumes, remains somewhat outside the primary contours of his aesthetic. This particular poem, which emerges with a distinct structure due to its lack of form and meter, appears to have come into existence as a result of the poet's youthful explorations or his desire to test his pen in different aesthetic realms. With certain characteristics resembling both the nationalist tendencies of the period and the poetry of Nâzım Hikmet, "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind") also bears deep traces of the poet's own aesthetic on a thematic level. In this article, Necip Fazıl's poem "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind"), which incorporates theatrical and narrative qualities, will be examined comparatively within the context of the Turkish poetic tradition and the poet's own aesthetic framework.

Keywords: Necip Fazıl Kısakürek, free verse, "Rüzgârda Sesler".

Extended Summary

Necip Fazıl Kısakürek is one of the poets who captured the attention of 20th-century Turkish poetry. From the mid-1920s onwards, he brought a different voice and sensitivity to Turkish poetry, introducing themes unfamiliar to it, such as doubt, unexplained fear, delusion, and shuddering. In doing so, he paid meticulous attention to language, endeavouring to construct a medium capable of reflecting the psychological atmosphere in which he found himself. He strives to establish a connection between the content of the poem through powerful orchestration of sound, repetition of words, and emphasis on certain sounds and words.

Using syllables from his earliest poems and attending to the form of poetry as much as its content, Necip Fazıl experiments with free verse in "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind"), published in the May 1924 issue of *Millî Mecmua*. Strong sound and word repetitions, characteristic of his poetry, also appear in this poem. However, its free verse and dramatic form, which resembles theatre and contains a story, make it appear distant from his own poetic aesthetic. "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind") carries features that can be linked to the national literature gaining momentum in the 1920s with the death of a lonely stranger at a caravanserai gate, or in other words, to Anatolian romanticism.

Orhan Okay, who considers the possibility that "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind") may have been written as a challenge to the poetry of Nâzım Hikmet, the leading representative of free verse in Turkish literature in the early 1920s, finds this poem distant from the poet's aesthetic. He cites the fact that Necip Fazıl did not include it in his books or mention it in his writings as evidence for this view. There may be some truth in Okay's view. However, it seems difficult to interpret "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind") entirely within the framework of a challenge. To do so, it is necessary to consider different alternatives, take into account the trends of the period in which the poem was written, and approach it from multiple perspectives.

Although this text falls outside the poet's aesthetic form, its content is consistent with his other poetry. It is possible to make some assumptions about "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind"), for which there are no sources regarding its history or reason for writing. In a period when free verse began to be represented and national literature attracted interest, the young poet may have wanted to try his hand at free verse. The rise of Anatolian romanticism from the early 1920s may have facilitated conformity to contemporary literary trends. However, this situation does not constitute an important layer in his poetry, nor does it show continuity. As in his earlier poems, he does not favour free verse in the poems he would write later. The poet probably experimented with free verse, one of the period's trends, but did not wish to continue with it. Considering that young poets in every period are open to different experiments,

this should be regarded as normal.

Although the poet does not appear to have intended to continue the formal characteristics of "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind"), he maintains its thematic focus, word, and sound composition in his later poems. In "Çan Sesi" ("The Sound of the Bell"), published approximately six months later in the same year, it is possible to trace the influences of "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind"). In "Çan Sesi" ("The Sound of the Bell"), the poet presents a more developed and formalised version of "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind"). Themes such as loneliness, fear, delusion, and death, which appear in "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind"), reappear in "Çan Sesi" ("The Sound of the Bell") and the poems that follow. This article discusses Necip Fazıl's poem "Rüzgârda Sesler" ("Voices in the Wind") within the context of Turkish poetic tradition, the poetry of Nâzım Hikmet, and the integrity of his own poetic art, attempting to determine its place in his poetic aesthetics. Furthermore, an effort is made to offer views on the possible influences that led the poet to write such a poem, why he did not include it in his books, and why he did not dwell on it in his writings and interviews.

GİRİŞ

Necip Fazıl Kısakürek (1904-1983), 1920'lerin ortalarına doğru Türk edebiyatına yeni ve farklı bir duyuş, buna bağlı olarak yeni bir ses getirir. İlk gençlik yıllarından itibaren kendine özgü bir şiir dünyası kuran ve bunu sürdürme çabasında olan şairlerden biri olarak belirir. Yayımlanan ilk kalem ürünlerinden başlayarak eserleri üzerinden şiirinin karakteristik özelliklerinin izini sürmek mümkündür. Onun sanatı, görünenden görünmeyene, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta yönelen; eşyanın, varlığın ötesini araştıran nitelikte varlık kazanır. Aynı zamanda kuvvetli ses tekrarlarına dayanan bu şiir, heceye ve nazım şekillerine bağlı, dilin kullanımında ustalık gösteren patetik yapıya sahiptir. Bununla birlikte onun yayımlanmış kalem ürünleri arasında bir şiir denemesi, diğerlerinden ayrılan biçim ve söylem özellikleriyle farklı bir düzlemde varlık gösterir. Daha önce Hasan Çebi'nin çalışmasında değindiği, Orhan Okay'ın üzerine dikkat çektiği "Rüzgârda Sesler" başlıklı bu şiir, dergide yayımlandıktan sonra onun şiir kitaplarına girmeden kalır. Memleket Edebiyatı'nın revaçta olduğu 1924'te yayımlanan "Rüzgârda Sesler", içerik bakımından Anadolu romantizminden/Memleket Edebiyatı'ndan; biçim ve söylem yönüyle de 1920'lerin başında Türk şiirine yeni bir ses getirmeye çalışan Nâzım Hikmet şiirinden kimi izler taşımasıyla üzerinde durmaya değer görünmektedir. Bu çalışmada Necip Fazıl imzasını taşıyan "Rüzgârda Sesler" şiiri, önce yeni yazıya aktarılacak, daha sonra Memleket Edebiyatı, Nâzım Hikmet şiiri ve şairin kendi şiir estetiği bağlamında metinlerarasılıklar kurularak karşılaştırmalara gidilecektir. Böylece hakkında dikkate değer araştırma incelemelerin yapıldığı şairin şiir yolculuğunda uğradığı durakların, yokladığı kaynakların bir yönünün daha aydınlatılmasına

çalışılacaktır. Bu makaleyle Necip Fazıl'ın "Rüzgârda Sesler" şiirinin Türk şiir geleneği ve kendi şiir sanatı içerisindeki yeri biçim, söylem ve izlek yönünden inceleme konusu yapılmak istenmektedir.

Millî Mecmua'nın 26 Haziran 1924 tarihli 17. sayısında yayımlanan "Rüzgârda Sesler" şiirinin altında "Necip Fazıl" imzası yer almaktadır. Hasan Çebi (349), şiirin künyesine *Bütün Yönleriyle Necip Fazıl Kısakürek'in Şiiri* adlı kitabında yer verir. Ayrıca "Ölüm" başlığı altında diğer şiirleriyle karşılaştırmalı olarak incelediği şiiri kısaca değerlendirir (Çebi 361-362). *Necip Fazıl Bibliyografyası Dergi-Gazete Yazıları İndeksi* "Büyük Doğu" *Fihristi* adıyla şairin kalem ürünlerinin listesini hazırlayan Suat Ak (18) da "Rüzgârda Sesler" şiirini söz konusu kitapta dizinler. Orhan Okay (46), *Necip Fazıl Sıcak Yarada Kezzap* adıyla yayımlanan kitabında söz konusu şiir hakkında değerlendirmelerde bulunur. Millî Mecmua'da yayımlanan bu şiirinden sonra Necip Fazıl'ın aynı dergide 1924 yılı içerisinde altı şiiri daha çıkar.

Bir sanatkâr ya da şair genellikle tamamlanmış ve kitaplaşmış eserleri üzerinden bütüncül yaklaşımla değerlendirilir. Oysa sanatkârın ilk kalem denemeleri, kitabına almadığı yahut reddettiği ürünleri; estetik dünyasının, yönelimlerinin, etkilenmelerinin, kaynaklanmalarının, arayışlarının veya özenmelerinin ortaya çıkarılmasına katkıda bulunması bakımından şairin/yazarın her dönemi araştırma ve inceleme konusu yapılmayı hak eder. Bu açıdan yaklaşıldığında Necip Fazıl'ın ilk gençlik yıllarının ürünleri olan, kitaplarına almadığı ve/veya reddettiği kimi şiirleri üzerinde gereğince durulmadığı söylenebilir. "Rüzgârda Sesler", onun reddettiği şiirleri arasında bulunmamakla birlikte şiir kitaplarında yer almamış ve araştırmacılar tarafından üzerinde pek durulmamış; yapılan araştırmalar ise Hasan Çebi'nin *Bütün Yönleriyle Necip Fazıl Kısakürek'in Şiiri* kitabında kısa belirlemelerle ve Orhan Okay'ın *Necip Fazıl Sıcak Yarada Kezzap* monografisinde söz konusu şiire dikkat çekmesiyle sınırlı kalmış görünmektedir. Şairin bu şiiri kitaplarına niçin almadığı hakkında şimdiye kadar herhangi bir bilgiye rastlanılmamaktadır. Muhtemelen şiir, kendi estetiğini gereğince temsil etmediği düşüncesiyle şair tarafından kitaplarının dışında bırakılmış olmalıdır.

Seksen yedi dizilik/dizelik "Rüzgârda Sesler" şiirinin daha önce Hasan Çebi tarafından on altı, Orhan Okay tarafından ise ilk yirmi dizesi yeni yazıya aktarılmıştır. Burada, önce metnin tamamı yeni yazıya aktarılacak, sonra şiire karşılaştırmalı bir bakış getirilmeye çalışılacaktır.

RÜZGÂRDA SESLER

'Hancı, hancı!

bekliyor

kapıda bir yabancı,

yüzü bakır rengi, dudakları mor,

bekliyor
kapıda bir yabancı,
yüreğinde sancı,
hancı, hancı!

* *

*

Hancı bak!
birden sallanarak
o yolcu,
işte vurdu dizini,
yoldaki son izini
örttü avucu.
dudaklarının ucu
güldü.

Hancı bak!
birden salınarak
bir ip gibi döküldü
o yolcu.

* *

*

Hancı, hancı!
o yabancı.
birdenbire doğruldu
tozda bir demir buldu
hancı dur!
odur.

Kapı vuruldu.
ürperdi tunç,
korkunç, korkunç;
söndü mum,
sesler yandı.
Sarnıç dibinde sular uyandı.
söndü mum,
oda bir bodrum.
Sesler yandı
ve gölgemi çizdi duvara,

hancı bir ışık ara!
ses kıvılcımlar gibi geçerken,
ben
korkuyorum...

* *
*

Artık sesler kesildi,
duvardaki gölgemi sildi
sahipsiz bir el.
Zulmetler aktı sel sel
artık sesler kesildi,
duvardaki gölgemi sildi
sahipsiz bir el.

Ecel
bir yel gibi geçti
hangi kalbi seçti?..

* *
*

"Hancı, hancı!
Ne oldu o yabancı?

* *
*

Hancı çık, dışarı çık!
bak kapı açık.
Ecel
sahipsiz bir el
gibi kapıyı açmış.
Ve bir yel
gibi dağlara kaçmış...

Hancı, hancı, hancı!
o yabancı
şimdi ölü
o gülüş dudağında bükülü,
yolcu ölü,
kapı açık,
kalbi sökülü

kapı açık.

Hancı dışarı çık!
Yolcunun bulduğu demirle
bu kapıyı demirle
ve şimdi rüzgârın
yolcunun ayak izini
dağıttığı gibi,
sen de
bu karanlık mahzende
hatıraların
göm benzini.

Ve şimdi rüzgârın
yolcunun ayak izini
dağıttığı gibi
yoktur onun sahibi..."

(Necip Fazıl, "Rüzgârda Sesler" 272).

Bu metin hakkında Orhan Okay (46), şu değerlendirmeyi yapar:

Millî Mecmua'da 1924 yılında yayımlanan "Rüzgârda Sesler" başlıklı şiiri, Necip Fazıl'ın o güne kadar yazdıkları ve daha sonra yazacakları bütün şiirleri arasında gerek şekil/yapı ve ses ve gerekse muhteva bakımından şaşırtıcı bir değişiklik göstermektedir. Şiirin bıraktığı izlenim, o yıllarda serbest veznin dikkatleri üzerine çeken örneklerini vermiş olan Nazım Hikmet'in denemelerini hatırlatmaktadır. Aynı nesilden, hatta Bahriye Mektebi'nden arkadaş olmakla beraber, birbirine zıt dünya görüşlerine sahip olan Nazım Hikmet ve Necip Fazıl'ın zaman zaman aynı dergilerde ve aynı yazar meclislerinde bir araya gelmiş olduğu, kendilerine has nükte ve hicivlerle birbirlerine takıldıkları bilinmektedir. Nazım Hikmet'in şahsiyeti hakkında "sanatta üstün politikacıya misal", "fikir namusu adına inandığı bâtil'in sonuna kadar fedaisi kalmış", diyen Necip Fazıl, şiiri için de "bir beyanname çılgılığı", "şiir nefesi olarak gür bir bünye", "bir tebliğci fakat usta" gibi değer yargılarında bulunur. Bu açıdan bakıldığında, yazılış hikâyesini bilmediğimiz "Rüzgârda Sesler" şiiri, tek örnek olarak kalmış olduğuna göre, Nazım tarzı bir şiir yazabilme şeklinde, muhtemelen bir meydan okumanın ürünü olarak düşünülebilir.

Orhan Okay (46), yazısının altına düştüğü iki numaralı dipnotta ise şunları ekler:

Gençlik yıllarında Necip Fazıl'ın bu tarz davranışları olduğu kanaatindeyim. Nitekim *Meş'um Yakut* (1928) adlı ilk romanını yazmasında da aynı yıllarda polisiye romanlar yazan Server Bedi'ye (Peyami Safa) bir meydan okuma tavrı düşünülebilir. "Rüzgârda Sesler" şiiri gibi *Meş'um Yakut* da yakın yıllara

kadar Necip Fazıl hakkındaki hemen hiçbir yayında yer almadığı gibi, genel ve özel kitaplıkların da pek azında bulunmaktadır; kendisi de bundan hiç bahsetmediğine göre muhtemelen unutulmasını istemiş olmalıdır.

Gençlik yıllarından itibaren Baudelaire-Rimbaud çizgisinde bir şiir estetiği kurma çabasında görünen Necip Fazıl'ın "Rüzgârda Sesler" şiiri, biçimce onun sanatının ana arterinden farklı bir şiir estetiği arayışının yahut denemesinin ifadesi olarak belirir. Buna rağmen kaçınılmaz olarak ileriki süreçte oluşacak, daha yerinde bir söyleyişle, zamanla kökleşecek kendi şiir estetiğinden de izler taşır. Burada "Rüzgârda Sesler" şiirini önce yayımlandığı dönemin öne çıkan yönelişleri içinde yer alan Memleket Edebiyatı/Memleketçi Edebiyat ve Nâzım Hikmet şiiri çerçevesinde karşılaştırmalı olarak ele almak, daha sonra kendi şiir estetiği içerisindeki yerini belirlemek yerinde olacaktır.

Memleket Edebiyatı/Memleketçi Edebiyat Yönelişi ve "Rüzgârda Sesler"

Millî Edebiyat'ın devamı olarak mütareke ve Kurtuluş Savaşı yıllarında kendini göstermeye başlayan Memleket Edebiyatı/Memleketçi Edebiyat, Mütareke yıllarından itibaren ilk ürünlerini verir. Kurtuluş Savaşı'nın da etkisiyle Anadolu insanı; folkloru, tarihi, coğrafyası, kahramanlıkları, gündelik yaşayışıyla edebiyat eserlerinin, bu arada şiirin malzemesi olmaya başlar. Mehmet Emin'in 1914'te yayımlanan "Anadolu" (53-56), Ziya Gökalp'ın 1919/1920'de yayımlanan "Çoban ile Bülbül" (273-274) gibi manzum söyleyişlerinin gösterdiği yolda Anadolu, genç şairlerin önünde açılır. Mehmet Emin ve Ziya Gökalp'ten sonra Faruk Nafiz başta olmak üzere Halit Fahri, Orhan Seyfi, Yusuf Ziya, Enis Behiç (Enginün 37-38) ve Ömer Bedrettin gibi şairlerin şiirleri, memlekete yönelişte önemli birer adım olur.

İlk kalem denemelerini Millî Edebiyat etkisinde yapan Nâzım Hikmet de memlekete yönelişte gecikmez. Onun 1920 yılından başlayarak *Üçüncü Kitap*, *Dördüncü Kitap*, *Altıncı Kitap*, *Yedinci Kitap* ve *Alemdar* gibi yayın organlarında çıkan "Namus", "Kırk Haramilerin Esiri", "Yaralı Hayalet", "Lâdes", "Efenin Nasihati", "Kaçırılan Kız Kardeşler", "Merak", "Yolcu Yolun Şarksa", "İç Anadolu'ya İlk Bakış" gibi Memleketçi Edebiyat çerçevesinde değerlendirilebilecek kalem ürünleri bulunmaktadır. Nâzım Hikmet'ten yaklaşık üç yaş küçük olan ve Bahriye Mektebinde onunla tanışan Necip Fazıl'ın ise 1924'ten itibaren "Rüzgârda Sesler"le başlayan, "Köroğlu" ve "Üç Atlı" şiiriyle devam eden, dönemin memleketçi yönelimiyle ilişkilendirilebilecek şiirler yazdığı görülür. Onun bu şiirlerinin Nâzım Hikmet'in memlekete yöneliş şiirinden hareketle yahut şiirlerinin etkisi altında yazıldığını gösteren açık bir bilgi veya belgeye rastlanmamaktadır. Ancak Nâzım Hikmet gibi Necip Fazıl'ın da genel olarak döneme hâkim olan memleketçi yönelimden beslendiğini, bir bakıma dönemin ruhuna uygun eserler yazdığını söylemek doğru olacaktır. Bununla birlikte han dekoru çerçevesinde içinde yolculuğu ve bir de ölümü barındıran Faruk Nafiz'in

"Han Duvarları" şiirini çağrıştıran "Rüzgârda Sesler" in söz konusu şiirden bir yıl önce yayımlanmış olduğunu da dikkatten kaçırmamak gerekir. Bütün bu değerlendirmelerin sonunda "Rüzgârda Sesler" şiirinin dönemin atmosferine uygun olarak Memleketçi Edebiyat yönelişiyle bağ kurulabilecek şekilde varlık kazandığı söylenebilir. Şu farkla, memleketçi şiir hece ölçüsünü kullanırken "Rüzgârda Sesler" ölçüsüz yazılmıştır. Bu da söz konusu şiiri, Orhan Okay'ın ileri sürdüğü gibi, Nâzım Hikmet şiirine yaklaştıtır.

Nâzım Hikmet Şiiri ve "Rüzgârda Sesler"

Necip Fazıl'ın "Rüzgârda Sesler" şiiri, Orhan Okay'ın işaret ettiği gibi, ölçüsüz şiir olması yönünden Nâzım Hikmet şiiriyle benzerlik taşır. Bu benzerlik daha çok şekilde kendini gösterir. Kırık dizelerden oluşan serbest yapıda kurulması, kadans izleri ve (eğer bu, derginin bir tasarrufu değilse) dizelerin alışlagelenden farklı dizilişi "Rüzgârda Sesler"i, Nâzım Hikmet şiirine yaklaştıtır. Aslında bu benzerlik, "Elhan-ı Şitâ" ve "O Belde" başta olmak üzere Türk şiir geleneği içerisinde serbest müstezada kadar çıkarılabilir. Bu noktada Orhan Okay'ın "yazılış hikâyesini bilmediğimiz 'Rüzgârda Sesler' şiiri, tek örnek olarak kalmış olduğuna göre, Nazım tarzı bir şiir yazabilme şeklinde, muhtemelen bir meydan okumanın ürünü olarak düşünülebilir" yorumunu dikkate almakla birlikte şairin kalemini ölçüsüz şiirde denemek istemiş olabileceği de düşünülmelidir. Nitekim bu yıllarda Batı'da ölçüsüz şiir yaygınlık kazanmış durumdadır. Buna biraz da "Rüzgârda Sesler" in tiyatroyu andıran dramatik formu zemin hazırlamış olmalıdır. Ayrıca serbest müstezadın açtığı yol da dikkatten kaçırılmamalıdır. Cenap Şahabettin'in, Ahmet Hâşim'in uzun ve kısa dizelerle dalgalı biçim denemelerinden sonra Faruk Nafiz ile Halit Fahri gibi şairlerde de bu türden denemelere rastlanır. "Elhan-ı Şitâ" (Cenap Şahabettin 79-81) ve "O Belde" (Ahmet Hâşim 5-6)'den sonra memleketçi yönelişin öncülerinden Faruk Nafiz'in (368) "Esir", Halit Fahri'nin (6) "Anadolu Türküsü" gibi çok sayıda metin burada anılabilecek kalem ürünleri arasındadır. Bütün bunlarla birlikte, Orhan Okay'ın da belirttiği üzere bu tasarrufun, o yıllarda başlıca temsilciliğini Nâzım Hikmet'in yaptığı serbest şiirle bağlantısını kurmak da mümkündür. 1920'lerin ortalarına doğru Nâzım Hikmet, yeni tarz şiiriyle edebiyat dünyasında dikkat çeken şairlerden birine dönüşür. Nitekim 1340/1924'te dönemin usta şairi Ahmet Hâşim'in onun şiiri hakkında *Akşam*'da bir yazısı da yayımlanır (3). Necip Fazıl'ın Bahriye Mektebinden tanıdığı Nâzım Hikmet'in yeni tarz şiirinden haberi olması gayet tabiidir. Genç şairlerin gazete ve dergi bürolarında karşılaştıkları; kendilerini göstermek için dinleyiciler karşısında zaman zaman kendi şiirlerini okuma yoluna gittikleri bilinir.

"Rüzgârda Sesler"i Nâzım Hikmet şiirine yaklaştıran temel özelliği ölçüsüz şiir oluşu ve dizelerinin göze seslenen dalgalı dizilişidir. Şair, uzunlu kısıtlı dizeleri sola (eski yazılı metinde) yaslamakla, Nâzım Hikmet'in, 1924 öncesi tarih kaydı taşıyan, Rus fütüristlerinden Mayakovski şiirinden hareketle yazdığı "Orkestra",

"Grev", "Açların Gözbebekleri", "Makinalaşmak" vb. şiirlerinde olduğu gibi ölçüsüz, dalgalı bir görünüm elde eder. Hatta Necip Fazıl, "Rüzgârda Sesler"de, Nâzım Hikmet şiirine benzer şekilde bir kelimelik dizelere de yer verir. Nâzım Hikmet'in "N. H." imzasıyla *Aydınlık*'ta "Yeni Sanat" (1923: 14, 364) başlığıyla yayımlanan "Orkestra" (2008: 32) ile yine *Aydınlık*'ta "İstanbul Amelelerine/Grev" (1923: 15, 386) başlığıyla yayımlanan "Grev" (2008: 2060) şiirinden aktarılan şu kesitler bunu gösterecek niteliktedir:

Bana bak!
Hey!
Avanak!
Elindeki o zırlıtyı bıraksana!
Sana,
üç telinde üç sıska bülbül öten
üç telli saz
yaramaz!

Bana bak!
Hey!
Avanak!
Üç telinde üç sıska bülbül öten
üç telli saz
dağlarla dalgalarla kütleleri
ileri
atlatamaz! (Nâzım Hikmet 32)

Stop!.
Fren!.
Zıkk!.
Dur-du!.
Amele,
Başparmağını tele
Dokundurdu!.
Akümatör, dinamo, motor, buhar, benzin
Elek-trik!.,
Tırrrrrrrik!.
Dur-du!.. (Nâzım Hikmet 2060)

Buna ek olarak "Rüzgârda Sesler"deki yer yer uyak başta olmak üzere ses ve

kelime yinelemelerinden, metnin kendi üzerine dönüşlerinden doğan kuvvetli ahenk ve dilin canlandırma gücü, hareketli, kıvrak kullanımı Nâzım Hikmet şiirini çağrıştırır. Bu da, Orhan Okay'ın ifade ettiği gibi, onun Nâzım Hikmet tarzı şiir yazmayı denediği, hatta bu konuda Nâzım Hikmet'e meydan okuduğu düşüncesine varılmasına zemin hazırlar. Fakat bu konuda temkinli olmak gerekir. Nitekim Orhan Okay da "'Rüzgârda Sesler' şiiri, tek örnek olarak kalmış olduğuna göre, Nazım tarzı bir şiir yazabilme şeklinde, muhtemelen bir meydan okumanın ürünü olarak düşünülebilir" derken bir ihtimalden söz etmektedir. Pekâlâ durum, böyle olmayabilir. "Rüzgârda Sesler" şiirinin yayımlanmasından daha önce serbest şiir, başta Fransız edebiyatı olmak üzere Batı edebiyatlarında *sembolist*, *fütürist* ve *sürrealist*lerle yaygınlık kazanmış durumdadır. *Sembolizm*den beslenen *fütürizm* ve *sürrealizm* mesafeli duran Necip Fazıl'ın hiç değilse bu edebiyat yönelimlerinden *sembolizmi* yakından tanıdığı, biçim uygulamalarından haberi olduğu çıkarılabilir.

Kendi Şiir Sanatı ve "Rüzgârda Sesler"

"Rüzgârda Sesler" şiirinin, Necip Fazıl'ın kendi şiir estetiğinden biçim/form yönüyle farklılık taşıdığı açıktır. Halk şiirinden, Batı edebiyatından ve Klasik Türk edebiyatından aldığı/geliştirdiği şekilleri kullanan şairin (Şengül 150-154), daha sonra yazacağı şiirler arasında "Davetiye", "Sayıklama", "Bizim Yunus" gibi kalem ürünlerinde görüleceği üzere, uzun ve kısa dizelerden oluşan değişik ölçüleri kullandığı şiirleri bulunmaktadır. Fakat "Rüzgârda Sesler" dışında başka ölçüsüz şiirine rastlanılmamaktadır. Ayrıca "Rüzgârda Sesler" in mısra dizilişine benzer uygulamalara gittiği başka şiirlerine de tesadüf edilmemektedir.

"Rüzgârda Sesler" şiirine içerik açısından yaklaşıldığında, aynı şairin kaleminden çıkması bakımından, diğer şiirleriyle kimi benzerlikler taşıdığı dikkatten kaçmaz. Bu da gayet normal bir durumdur. Şair, "Rüzgârda Sesler"de farklı bir form ve teatral yapı kursa da sonuçta eserleriyle kendi dünya ve varlık kavrayışını ifade alanına taşımaktadır. Onun "Rüzgârda Sesler" in yanında "Köroğlu" ve "Üç Atlı" gibi bazı şiirlerini, ferdî *beni* etrafında gelişen şiir estetiğinden fazla uzaklaşmadan, memleketçi yönelişten izler taşıyan metinler arasında saymak doğru olacaktır.

"Rüzgârda Sesler" şiirinin içerik yönünden kendi şiiriyle kurulabilecek *öz metinlerarasılık* çerçevesine "Çan Sesi"ni de eklemek gerekir. Nitekim "Rüzgârda Sesler" in,

Kapı vuruldu.
ürperdi tunç,
korkunç, korkunç;
söndü mum,
sesler yandı.
Sarnıç dibinde sular uyandı.

söndü mum,
oda bir bodrum.
Sesler yandı
ve gölgemi çizdi duvara,
hancı bir ışık ara!
ses kıvılcımlar gibi geçerken,
ben
korkuyorum...

dizeleri, aynı dergide yaklaşık altı ay sonra yayımlanan (Kısakürek, "Çan Sesi", 431) ve bazı değişikliklerle şiir kitabına alınan "Çan Sesi" şiirinin adeta provası gibidir:

Odamda yanan mumu üfledi bir çan sesi.
Gözlerim halka halka gördü bu uçan sesi.
Önümden bir hız geçti, aktı ateşten izler;
Açıldı kıvrım kıvrım toprak altı dehlizler.
Şimşekler yanıp söndü, şimşekler sönüp yandı;
Derindeki sarnıçta durgun sular uyandı.
Sağa sola sallanıp, dan, dan, dan, çaldı çanlar;
Durmadan çaldı çanlar, durmadan çaldı çanlar,
Sular ürperdi, eşya ürperdi, tunç ürperdi;
Çanlar, kocaman çanlar, korkunç korkunç ürperdi.
Gördüm ki, adım adım, gölge gölge keşişler,
Ebedî karanlığın mahzenine inmişler ... (Kısakürek, Çile 119).

Anlaşılabacağı üzere "Rüzgârda Sesler"de yer alan *ses, mum, gölge, sarnıç, tunç, ürperme* ve özellikle "çocukluk yıllarına has hatıralarla zenginleşen" (Aktaş 98) bütün bir *korku* atmosferi, önemli tarafıyla ve daha etkileyici, şiirsel bir dile kavuşturularak öz metinlerarasılık düzleminde yenidenyazma tekniğine yaklaşan tarzda altı ay sonra aynı dergide yayımlanan "Çan Sesi"nde yeniden belirir.

Bu benzerlik, daha yerinde söyleyişle şairin sanatındaki bütünlük bununla da kalmaz. Onun sanatında önemli yer tutan, sesi aşarak kelime ve kelime grupları seviyesine varan yinelemeler de şiirdeki yerini alır. Çünkü "Necip Fazıl'ın şiirlerinde ahenk ve ritm oluşturmada kelime ve dize tekrarlarının önemli yeri vardır" (Karabulut 368). "Çan Sesi"nde olduğu gibi "Rüzgârda Sesler"de de yinelemeler, Necip Fazıl'ın şiir estetiğinin karakteristik özelliği olarak kendini gösterir.

Şair, "Rüzgârda Sesler"de olduğu gibi *rüzgâr, yol, yolculuk* kelimelerine başka şiirlerinde de yer verir. Onun "Tâ Mâveradan", "Takvimdeki Deniz", "Geceye Şiir 3", "Geçer", "Kamış", "Mevsim Dönerken", "Yolculuk", "Iraklarda", "Üç Atlı",

"Yattığım Kaya", "Hayat", "Peygamber", "Bekleyen", "Veda", "Gel", "Yunus Emre", "Cinler", "Ölmemek", "Ruh", "Kaldırımlar 3", "Canım İstanbul", "Ne İleri Ne Geri" gibi şiirlerinde *rüzgâra* rastlanır. *Rüzgâr*, "*Rüzgârda Sesler*"de olduğu gibi, genellikle zamanın geçişini, korkuyu ve ölüm duygusunu getirir.

"Takvimdeki Deniz", "Yolculuk", "Anneme Mektup", "Iraklarda", "Anneciğim", "Üç Atlı", "Yattığım Kaya", "Bendedir", "Ben", "Bekleyen", "Dönemeç", "Ölümler", "Kaldırımlar", "Dalgalar" gibi çok sayıda şiirinde ise *yol*, *yolcu* ve *yolculuk* yer alır. *Yol*, *yolcu*, *yolculuk* "*Rüzgârda Sesler*"de olduğu gibi ilk dönem şiirlerinde genellikle boşluk, kaybetme korkusu, bağlanamama, belirsizlik ve ölüm duygusuyla birlikte gelir. Bu da, hiç değilse bir tarafıyla, İmparatorluğun dağılış sürecinde çocukluğunu ve ilk gençlik yıllarını yaşayan şairin kolektif bilinç dışının izdüşümü olarak anlaşılmaya uygun bir yapı gösterir. Ayrıca "*Rüzgârda Sesler*", teatral kuruluşu ve canlandırılmaya uygun sinematografik yapısıyla daha sonraki yıllarda yazacağı tiyatro oyunlarını haber verir gibidir. Yunus Emre oyununda olduğu gibi, *yol* ve *yolculuk* bu metinde önemli bir izlek olarak belirir. Sanatının ilerleyen döneminde şairde *yol* ve *yolculuk* metaforu, tasavvufi duyarlılığa yaklaşan çizgide, *aşkın varlığa* kavuşma arzusuna doğru evrilir.

"*Rüzgârda Sesler*"de Necip Fazıl'ın asli temlerinden biri olan *ölüm*, önemli yer tutar. *Ölüme* daha sonra yazacağı "*Örümcek Ağı*"ndan "*Ölünün Odası*"na, "*Kaldırımlar*"dana, "*Ruh*"a ve "*Mezar*"a kadar birçok şiirinde rastlanır. Hasan Çebi (361-362), "*Rüzgârda Sesler*"le şairin diğer şiirleri arasında içerik ve imge benzerliğine dikkat çektikten sonra, "*Rüzgârda Sesler*"le "*Ölünün Odası*" şiirinin dizelerini örnekendirerek iki metin arasında bağ kurar. Bu bakımdan onun ilk kalem denemeleri arasında yer alan "*Rüzgârda Sesler*"de ölüm teminin bulunması, sanatındaki bütünlüğü göstermesi yönünden önemlidir. Şair, ilerleyen yıllarda ölümü derinleştirerek şiirinin başlıca izleklerinden birine dönüştürür.

"*Rüzgârda Sesler*"de beliren *korku* ögesi, sebebi ve kaynağı çoğu kez anlaşılmayan bir yapıda şairin sanatının ilerleyen yıllarında da eserlerinde görünürlük kazanmaya devam eder. *Korku* ögesi etrafında ve çoğu kez ona bağlı olarak *bilinmezlik*, *şüph*e, *vehim*, *ölüm* şiirlerinde yer alır. "*Rüzgârda Sesler*" şiiri de *korkuyu*, *bilinmezliği*, *şüph*eyi, *vehmi* barındırır. "*Nefs*" şiirinde,

"Cinnet, şüph

e, korku benim eserim" (Kısakürek, Çile 67)

diyen şair, "*Rüzgârda Sesler*"in üçüncü öbeğini "korkuyorum" kelimesiyle tamamlar. *Korku* ögesi, onun daha sonra yazacağı başta "*Çan Sesi*" ve "*Kaldırımlar*" olmak üzere "*Açıklarda*", "*Ruh*", "*Biter*", "*Ve Nefs*", "*Bekleyen*" gibi çok sayıda şiirinde farklı derecelerde olmak kaydıyla kendini gösterir. "*Rüzgârda Sesler*"dekine benzer şekilde *korku*, daha sonra yazacağı şiirlerde de genellikle ölüm düşüncesiyle birlikte gelir.

Necip Fazıl şiirinin karakteristik yanlarından birini, daha önce işaret edildiği üzere, *bilinmezlik* oluşturur. Onun şiirinde sebebi bilinmeyen *korku*, *endişe*, *kaygı*, *kriz* gibi ögeler önemli yer tutar. "Rüzgârda Sesler"de de benzer şekilde yolcunun kim olduğu, ölüm sebebi ve korku ögesinin üzeri bilinmezliklerle kaplanır. Özne, olayları kişi, zaman ve mekân gibi nesnel dünyadan soyutlayarak bilinmezlik/belirsizlik sisi içinde bırakır. Bu da Türk-İslâm kültüründe, özellikle tasavvuf düşüncesinde yer alan *fanilik* duygusuyla uygunluk gösterir.

Necip Fazıl'ın şiiri bir ben şiiridir. Şair, "Rüzgârda Sesler"de *han*, *hancı* ve *yolcu* dekorunu *beni* etrafında kurar. Dikkati dış dünyadan çok rüzgârın, duyduğu sesin, hancının ve yolcunun ölümünün kendisi üzerinde uyandırdığı etkinin üzerinde toplanır. Bu da "Rüzgârda Sesler"ın onun şiirinin bütünlüğü içerisinde yerini almasını sağlar.

Bu kısa bakış, içerik açısından "Rüzgârda Sesler"ın Necip Fazıl şiirinin bir parçası olduğunu, sanatının bütünlüğü içerisinde yer aldığını göstermeye yeter. Şair, "Rüzgârda Sesler"de, aynı yıl yayımlanan "Örümcek Ağ"ından itibaren belirmeye başlayan içeriği sürdürmekle birlikte formda farklı bir uygulamaya gider: Kendi sanatına ve estetiğine uzak düşen ölçüsüz şiiri denemeye girişir. Bununla birlikte uyaktan, ses ve kelime tekrarlarından, kelimelerle oynamaktan vazgeçmez. Daha sonra yazacağı şiirlerde görüleceği üzere seslerin, kelimelerin yinelenmesinden ve dalgalanmasından doğan senfoniye kullanmaya devam eder. Bunu "Kafiyeler", "Kıvrım Kıvrım", "Sayıklama" gibi kalem ürünüde görmek mümkündür. "Kafiyeler"deki üçer heceden oluşan dizelerde tam bir dil ve ses oyunu kurulur:

Gitme, kal!

Nefes al!

Emir tez,

Bekletmez!

Ve o nur

Bulunur!

İşte iz!

Geliniz!

Toprak post

Allah dost... (Kısakürek, Çile 262)

Buna benzer şekilde "Sayıklama"da ses dönüşleri ve yinelemeleri açıkça görülür:

Kedim ayak ucuma büzülmüş, uyumakta;

İplik iplik sarıyor sükûtu bir yumakta,

Hırıl hırıl

Hırıl hırıl...

Bir göz gibi süzüyor beni camlardan gece,
Dönüyor etrafımda bir sürü kambur cüce,

Fırıl fırıl
Fırıl fırıl...

Söndürün lâmbaları, uzaklara gideyim;
Nurdan bir şehir gibi ruhumu seyredeyim,

Pırıl pırıl,
Pırıl pırıl...

Sussun, sussun, uzakta ölümüne ağlayan;
Gencim, ölmem, arzular kanımda bir çağlayan,

Şırıl şırıl,
Şırıl şırıl...

Ne olurdu, bir kadın, elleri avucumda,
Bahsetse yaşamanın tadından başucumda,

Mırıl mırıl,
Mırıl mırıl... (Kısakürek, Çile 301)

Bütün bunlar şairin ilk şiirlerinden biri olan "Rüzgârda Sesler"ın üslûp özelliklerinin sonraki şiirlerinde kısmen de olsa sürdürüldüğünü gösterir.

"Rüzgârda Sesler"de Necip Fazıl şiirinin karakteristik özelliklerinden biri olarak bireyin dramının yer alması da dikkat çekicidir. Şair, ilk şiirlerinden biri olan "Örümcek Ağı"ndan başlayarak bireyin dramını, açmazlarını, trajik sıkışmışlığını şiirin dünyasına taşır. Nitekim "Rüzgârda Sesler"de de han kapısında ölen yalnız adamın dramıyla karşılaşılır.

"Rüzgârda Sesler"ın Yazılış İhtimalleri Üzerinde Bazı Dikkatler

Kitaplarına alınmayan "Rüzgârda Sesler", Orhan Okay'ın (46) da belirttiği üzere, "yazılış hikâyesini bilmediğimiz" bir eser olduğundan, şiirin niçin ölçsüz ve form bakımından şairin kendi estetiğine uzak bir tarzda yazıldığı hakkında bazı tahminlerde bulunmaktan öteye görüş getirmek güç görünmektedir. Buna göre şu ihtimaller ileri sürülebilir:

1. "Rüzgârda Sesler", Orhan Okay'ın işaret ettiği gibi, dönemin genç şairi Nâzım Hikmet'e bir meydan okuma olarak görülebilir. Başta Vladimir Mayakovski olmak üzere Rus *fütürist*lerinden hareketle 1921'den itibaren serbest şiire yönelen, uzunlu kısalı, göze seslenen dizeler aracılığıyla şiirinde dalgalı bir yapı kuran Nâzım Hikmet, Necip Fazıl üzerinde belirli bir etki alanı yaratmış olabilir. Onun *Aydınlık*'ta yayımlanan "Orkestra" ve "Grev" şiirleri burada hatırlanmalıdır.

2. Ölçünün bağından kurtulmuş şiir, içinde bir de öykü barındıran teatral söyleyişe uygun yapısıyla şaire cazip görünmüş olabilir. II. Meşrutiyet yıllarında da zaman zaman karşılaşılan bu tür metinler, yazarına/şairine rahat hareket etme imkânı tanır. Çok sayıda manzum tiyatro oyununun yazıldığı dönem içerisinde Necip Fazıl da kalemını bu etki altında denemek istemiş olabilir.

3. "Rüzgârda Sesler", henüz yönünü bulamamış, arayış içerisinde, yirmi yaşındaki şairin kendini sınavdığı bir kalem denemesi olarak değerlendirilebilir. Şairin özellikle ilk gençlik yıllarında ve hatta olgunluk döneminde farklı sanat anlayışına yahut tarzına yönelen sanatkârlarla karşılaştığı düşünülürse bu varsayım anlam kazanır. 18. yüzyılda Klasik edebiyatın güçlü adları Nedim ve Şeyh Galip, heceyi dener, türkü formunda şiirler yazarlar. Bu tür yönelimlere Nâmık Kemal'de, Ziya Paşa'da ve Yahya Kemal'de de karşılaşılr. Orhan Veli, hecenin yaygınlık kazandığı, yer yer serbest şiire geçilmeye çalışılan bir dönemde aruzu dener, gazel ve rubai yazar. Yirmi yaşında genç bir şair olarak Necip Fazıl'ın da değişik tarzları denemesinde, kendisini sınamasında yadırganacak pek bir durum yoktur.

4. Yazılışı hakkında şu ana kadar herhangi bir bilgiye rastlanmayan, şiirden çok manzum bir tiyatro parçasını çağrıştıran, göz önünde canlandırılmaya uygun yapı gösteren metin, bu ihtimallerin birkaçından veya toplamından da doğmuş olabilir. Yazılış sebebi ve ihtimaller ne olursa olsun sonuçta Necip Fazıl, henüz yirmi yaşında genç bir şair adayı olarak Nâzım Hikmet şiirinin şekil özelliklerini anıştıran ölçüsüz şiir denemesine girişir ve bunu yayımlar. Fakat bu şiiri, kitaplarına almadığı gibi sohbetlerinde, yazılarında, söyleşilerinde söz konusu yapmaz. Bu da "Rüzgârda Sesler" in bir tarafıyla şairin estetiğinin dışında kalan, benimsenmeyen bir kalem denemesinden ileri geçmediğini gösterir. Yukarıdaki değerlendirmeler sonucunda "Rüzgârda Sesler" in yazılmasında genç şairin arayışlarının etkili olduğu ihtimali, diğerlerine göre daha kuvvetli görünmektedir.

Burada Necip Fazıl'ın şiirleri üzerinde sürekli yeniden durma ihtiyacı duyduğu, yayımlanmış şiirleri üzerinde bile sıkça değişikliğe gittiği de hatırlanmalıdır. "Rüzgârda Sesler" in önemli bir kesitiyle "Çan Sesi" şiirinde yeniden yazma yöntemiyle varlık kazandığı düşünülürse titiz bir şairin bu tür kalem denemesinin kitaplarında yer almaması daha anlaşılır olur. Sonuçta şair, sanatı etrafında kimliğini inşa eden, sanatını hayatının merkezine koyan insandır.

SONUÇ

Bugünden bakıldığında modern Türk şiirinin usta kalemlerinden Necip Fazıl, "Rüzgârda Sesler" le gençlik döneminde form bakımından sanatının ana ekseninden farklı, ölçüsüz bir şiir denemesine girişmiş görünmektedir. "Rüzgârda Sesler", henüz yönünü bulamamış, arayış içinde, yirmi yaşın başındaki genç şairin yokladığı şiir formlarından biri olarak anlam kazanır. Bu denemeden sonra şair, ölçüsüz şiiri sürdürmez.

Rüzgâr-han-hancı-yolcu ekseninde kurgulanan "Rüzgârda Sesler", yayımlandığı dönemin atmosferine uygun düşen şekilde Memleket Edebiyatı anlayışı çerçevesinde düşünülmeye müsait yapı gösterir. Kurtuluş Savaşı ve arkasından Cumhuriyetin kurulmasıyla memlekette (Anadolu) sürdürülen hayatın merkeze alınmasına paralel şekilde şair, kentteki insanın bunalımlarını ifade etmenin yerine, memleket dekorunu ve insanını şiirinin dünyasına taşır. Bunu yaparken de *hanı*, *hancıyı* ve *yolcuyu*, şiirinin merkezinde yer alan *beni* etrafında kurgular. Bu yönüyle "Rüzgârda Sesler", Necip Fazıl'ın, şiirinin merkezinde yer alan *beninden* kopmadan, memleketçi yönelimin etkisinde kendisini sınadığı bir kalem denemesi olarak değerlendirilebilir. Nitekim onun memlekete yönelişte başka şiirleri de bulunmaktadır.

Orhan Okay'ın işaret ettiği üzere bu metin, dönemin genç şairi Nâzım Hikmet'e bir meydan okuma olarak da okunabilir. Ölçülü olmak bağından kurtulmuş şiir, teatral söyleyişe ve canlandırma gücüne bağlı yapısıyla şaire çekici de gelmiş olabilir. Yazılışı hakkında herhangi bir bilgiye rastlanmayan, şiirin yanında manzum tiyatro parçasını çağrıştıran, kitaplarına alınmayan "Rüzgârda Sesler", bütün bu ihtimallerin birinden, birkaçından ve/veya toplamından da doğmuş olabilir. Çok sayıda şairin özellikle gençlik yıllarının arayışı içerisinde farklı denemelere giriştiği düşünülürse Necip Fazıl'ın tavrını anlamak kolaylaşır. Şair, yirmi yaşında her ne kadar ölçüsüz bir şiir denemesinde bulunursa da daha sonraki yıllarda hecede karar kılar. "Rüzgârda Sesler", içerik ve üslup özellikleriyle daha sonra yazılacak şiirleriyle benzerlik göstermekle birlikte şekil/form bakımından tek başına kalır.

Sonuç olarak onun şiir sanatının erken dönem arayış ve yönelimlerini göstermesi bakımından "Rüzgârda Sesler", Necip Fazıl araştırma ve incelemelerinde üzerinde durulması gereken bir metindir. Denebilir ki, daha sonra yazacağı şiirlerin, hatta kimi tiyatro eserlerinin, dikkate değer bir kısmının özünü içinde barındırması bakımından "Rüzgârda Sesler", atlanmaması gereken bir kalem ürünü olarak belirir. Bu noktada, gelişmiş edebiyat araştırmalarının yer aldığı ülkelerde olduğu gibi, öne çıkan sanatkarların bütün kalem ürünleriyle birlikte değerlendirilmesinin gerekliliğine vurgu yapmakta yarar bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Ahmet Hâşim. "O Belde." *Şiir ve Tefekkür*, 20 Ağustos 1325/2 Eylül 1909. s. 1, 1325/1909 ss. 5-6.
- Ahmet Hâşim (1340/[1924]). "Yeni Bir Şair Hakkında Birkaç Satır." *Akşam*, 28 Eylül. Nr. 2145, ss. 3.
- Ak, Suat. *Necip Fazıl Bibliyografyası Dergi-Gazete Yazıları İndeksi*. "Büyük Doğu" *Fihristi*. Büyük Doğu Yayınları, 2013.
- Aktaş, Şerif. *Yenileşme Dönemi Türk Şiiri ve Antolojisi 2*. Akçağ, 2008.
- Cenap Şahabettin. "Elhan-ı Şitâ." *Servet-i Fünun (nüsha-i mümtaze)*, 1313/1897 ss. 79-81.
- Çebi, Hasan. *Bütün Yönleriyle Necip Fazıl Kısakürek'in Şiiri*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1987.
- Enginün, İnci. *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*. Dergâh Yayınları, 2001.
- Faruk Nafiz. "Esir". *Servet-i Fünun*, 17 Kanunısani 1334/4 Şubat 1918, s. 1379, ss. 368.
- Halit Fahri. "Anadolu Türküsü." *Yarın*, 10 Teşrinisani 1337/1921. s. 5, ss. 6.
- Karabulut, Mustafa. *Üslûpbilim (Stilistik) ve Necip Fazıl Kısakürek'in Şiirleri Üzerinde Stilistik Bir İnceleme*. Akçağ Yayınları, 2019.
- [Kısakürek], Necip Fazıl. "Rüzgârda Sesler." *Millî Mecmua*, s. 17, 26 Haziran 1924, ss. 272.
- [Kısakürek], Necip Fazıl. "Çan Sesi." *Millî Mecmua*, 15 Aralık 1924, ss. 431.
- [Kısakürek], Necip Fazıl. *Çile*. Büyük Doğu Yayınları, 1993.
- Nâzım Hikmet. *Bütün Şiirleri*. Yapı Kredi Yayınları, 2008.
- Nâzım Hikmet (1923). "Yeni Sanat." *Aydınlık*, Nisan 1339/1923: 14, ss. 364.
- Nâzım Hikmet (1923). "İstanbul Amelelerine/Grev." *Aydınlık*, Mayıs/1339/1923: 15, ss. 386.
- Okay, M. Orhan. *Necip Fazıl Sıcak Yarada Kezzap*. Dergâh Yayınları, 2015.
- Şengül, Abdullah. *Gaibi Kurcalan Çilingir Necip Fazıl Kısakürek Şiiri*. Kesit Yayınları, 2015.
- Yurdakul, Mehmet Emin. "Anadolu." *Mehmet Emin Yurdakul'un Eserleri 1 Şiirler*. Hazırlayan Fevziye Abdullah Tansel, AKDITYK Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1989.
- Ziya Gökalp. "Çoban ile Bülbül." *Ziya Gökalp Külliyyatı 1 Şiirler ve Halk Masalları*. Hazırlayan Fevziye Abdullah Tansel, AKDITYK Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1989.